

HOF. 053.2.2021.JC

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Olsztynie
Wydział Organizacyjno-Administracyjny

Wpłynęło 2021-03-19

Nr z rejestru.....

Podpis.....

RPLW/5789/2021 P
Data: 2021-03-19

Minister Infrastruktury Andrzej Adamczyk

Minister Klimatu i Środowiska Michał Kurtyka

Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej Tadeusz Kościński

Generalny Dyrektor GDDKiA Tomasz Żuchowski

Dyrektor GDDKiA w Olsztynie Mirosław Nicewicz

Dyrektor GDDKiA w Białymstoku Wojciech Borzuchowski

Kosewo, 18 marca 2021

PETYCJA

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 Ustawy o petycjach z dnia 11 lipca 2014 r. (-Dz.U.2014.1195) działając w interesie własnym oraz publicznym składamy poniższą petycję z żądaniem podjęcia następujących działań:

- wstrzymania przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad [dalej: GDDKiA] dalszych prac i działań nad planowaną drogą ekspresową S16 na odcinku: Mrągowo - Orzysz - Ełk - Knyszyn - Białystok do czasu wykonania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla całego odcinka,
- wykonania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planowanej drogi ekspresowej S16 na odcinku Mrągowo - Orzysz - Ełk - Knyszyn - Białystok w oparciu o aktualne badania natężenia ruchu i uwzględniające prognozowany ruch generowany z istniejących, realizowanych i planowanych dróg ekspresowych i autostrad ze wszystkich kierunków, w tym w szczególności prognozowany ruch z Via Baltica, Via Carpatia i S5 (przez S7 i S51),
- wykonania pełnej analizy proponowanego przez stronę społeczną wariantu omijającego od południa Krainę Wielkich Jezior Mazurskich oraz Dolinę Biebrzy w korytarzu Olsztyn - Szczytno - Łomża - Zambrów - Bielsk Podlaski oraz porównanie tego wariantu pod względem funkcjonalnym, technicznym, przyrodniczym, społecznym i nakładów inwestycyjnych z obecnie projektowaną i realizowaną drogą S16 Olsztyn - Mrągowo - Orzysz - Ełk - Knyszyn - Białystok,
- przygotowania przez instytucje odpowiedzialne za politykę transportową zarówno na szczeblu lokalnym, regionalnym jak i krajowym, alternatywnego projektu w stosunku do obecnie realizowanego przez GDDKiA - uwzględniającego zgłaszane przez samorządy oraz stronę społeczną rozwiązania alternatywne, który wyeliminuje ciężarowy ruch tranzytowy z Krainy Wielkich Jezior Mazurskich i Doliny Biebrzy, w konsultacjach z lokalną społecznością, samorządami oraz organizacjami i służbami odpowiedzialnymi za ochronę przyrody i krajobrazu,

- modernizacji i remontu, w konsultacjach z lokalną społecznością i samorządami, obecnie istniejących sieci drogowych w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich i Dolinie Biebrzy, które nie pozwolą zostać tym regionom wykluczonym komunikacyjnie, ale jednocześnie nie zniszczą ich zasobów przyrodniczych i by były bezpieczniejsze i wygodniejsze zarówno dla mieszkańców jak i turystów.

UZASADNIENIE

Projektowana przez GDDKiA droga ekspresowa S16 ma stać się jednym z kluczowych elementów docelowego układu sieci autostrad i dróg ekspresowych, gdzie jej przebieg został określony jako: Olsztyn S51 – Ełk S61 (Via Baltica) – Knyszyn S19 (Via Carpatia). Na zachodzie będzie się łączyć poprzez S51, z S7 i dalej poprzez planowaną S5 z A1, A2, planowaną S10 i A6. Na wschodzie będzie się łączyć z S61/Via Baltica i S19/Via Carpatia.

Ma to być najkrótsza trasa tranzytowa do Państw Bałtyckich (przez Budzisko, Ogrodniki) i Białorusi (przez Kuźnicę, Bobrowniki) ze wszystkich kierunków (z zachodu np. Berlina lub Poznania omijająca Warszawę, czyli trasę A2-S8-S61, ze wschodu np. z Ukrainy przez Hrebenne lub Korczową, z północy np. Gdańska i z południa np. z Rzeszowa albo Słowacji przez Barwinek lub Zwardoń). Tak planowana S16 połączona z ważnymi międzynarodowymi trasami transportowymi (w szczególności z zachodu jak i południa) ma stać się jednym z głównych korytarzy tranzytowych na wschód. Biorąc pod uwagę międzynarodowe znaczenie tych tras np. Via Baltica, Via Carpatia czy A2, planowana S16 na odcinku Mrągowo – Orzysz – Ełk – Knyszyn - Białystok będzie poddana presji intensywnego międzynarodowego ciężkiego ruchu tranzytowego.

S16 ma przeciąć dwa unikalne krajobrazy oraz niezwykle istotne dla bioróżnorodności Polski i Europy ekosystemy: Krainę Wielkich Jezior Mazurskich (odcinek Mrągowo – Orzysz – Ełk/Via Baltica) oraz Dolinę Biebrzy (odcinek Knyszyn - Ełk, który ma połączyć Via Carpatię z Via Balticą).

Rekomendowany obecnie przez GDDKiA Olsztyn wariant „B” drogi ekspresowej S16 na terenie Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (odcinek: Mrągowo – Orzysz – Ełk):

a) przecina:

(i) obszary Natura 2000: PLB280008 Puszcę Piską, PLB280001 Bagna Nietlickie, PLH280055 Mazurską Ostoję Żółwia Baranowo, PLH280054 Mazurskie Bagna, PLH280034 Jezioro Woszczelskie, PLH 280014 Ostoję Poligon Orzysz;

(ii) Mazurski Park Krajobrazowy i Otulinę Mazurskiego Parku Krajobrazowego;

(iii) obszary chronionego krajobrazu: Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego (Zachód i Wschód), Jeziora Legińsko-Mrągowskie, Krainę Wielkich Jezior Mazurskich, Jeziora Orzyskie, Pojezierze Ełckie;

b) znajduje się niedaleko albo w bezpośredniej bliskości:

(i) rezerwatów przyrody: Ostoi Bobrów Bartosze, Jeziora koło Drozdowa, Jeziora Łuknajno, Jezior Mazurskich, Bagien Nietlickich;

(ii) obszarów Natura 2000: Jeziora Łuknajno PLB280003, Ostoi Piskiej PLH280048, Murawy na Poligonie Orzysz PLH280056.

Analizowane przez GDDKiA Białystok przebiegi drogi ekspresowej S16 na terenie Doliny Biebrzy (odcinek Ełk – Knyszyn) w zależności od wariantu będą:

a) przecinać:

(i) obszary Natura 2000: PLB200006 Ostoja Biebrzańska, PLH200008 Dolina Biebrzy, PLB 200003 Puszcza Knyszyńska, PLH200006 Ostoja Knyszyńska, PLB 200002 Puszcza Augustowska i PLH200005 Ostoja Augustowska,

(ii) Biebrzański Park Narodowy;

b) znajdować się niedaleko albo w bezpośredniej bliskości:

- (i) obszarów Natura 2000: PLH2000024 Ostoja Narwiańska; PLB200001 Bagienna Dolina Narwi
- (ii) Narwiańskiego Parku Narodowego.

Ze względu na bardzo zróżnicowany wysokościowo polodowcowy krajobraz Krainy Wielkich Jezior – z licznymi wzgórzami morenowym, jeziorami, terenami podmokłymi oraz rozległe tereny bagienne w Dolinie Biebrzy, niezbędne będzie wykonanie olbrzymich prac ziemnych oraz budowy wielu skomplikowanych obiektów inżynierskich. Oznacza to duże koszty budowy oraz przekształcenie terenu w szerokim pasie wzdłuż planowanej drogi, a także nieodwracalną dewastację cennych przyrodniczo terenów wynikającą z przyszłej jej eksploatacji. Droga ekspresowa na tym obszarze będzie negatywnie oddziaływała na liczne chronione gatunki roślin i zwierząt i ich siedliska.

Walorem Krainy Wielkich Jezior Mazurskich i Doliny Biebrzy są nie tylko wymienione wyżej chronione prawem obszary, ale również niezliczone niechronione formy przyrody jakimi są naturalne ekosystemy leśne, jeziorne, bagienne i rozlewiska oraz harmonijnie wpisany krajobraz kulturowy. Elementy te są podstawą dynamicznego rozwoju na tych obszarach jednej z ważniejszych gałęzi lokalnej działalności gospodarczej jaką jest turystyka. Wartość środowiska przyrodniczego i krajobrazu mają decydujący wpływ na rozwój i jakość tego typu działalności.

W obecnym kształcie planowana droga ekspresowa S16 na odcinku Mrągowo – Orzysz – Ełk – Knyszyn - Białystok nie jest „drogą dla Mazur i Biebrzy”, ale przez Mazury i przez Biebrzę. To międzynarodowy korytarz tranzytowy przecinający Krainę Wielkich Jezior Mazurskich i Dolinę Biebrzy, nie gwarantujący rozwoju tych regionów, a stanowiący zagrożenie dla ich krajobrazu, przyrody oraz zasobów wodnych. Dlatego niektóre samorządy, znacząca część lokalnej społeczności oraz organizacje pozarządowe stanowczo nie zgadzają z planowanym przebiegiem S16 na tych obszarach.

Apel o wstrzymanie prac nad planowaną S16 na odcinku Ełk – Knyszyn i przeprowadzenie wielowariantowej analizy wraz ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko na dzień 29 stycznia 2021 podpisało prawie 40 tys. osób <http://viacarpattia.info.pl/petycja/>.

Petycję o wstrzymanie prac nad planowaną S16 na odcinku Mrągowo – Orzysz – Ełk i przygotowanie alternatywnego projektu na dzień 29 stycznia 2021 poparło 36 951 osób <https://www.ratujmymazury.pl/#petycja> (w tym 5 218 w wersji papierowej). Jednak te głosy sprzeciwu nie zostały uwzględnione w analizie wielokryterialnej przeprowadzonej przez GDDKiA Olsztyn podczas podejmowania decyzji o rekomendacji wariantu „B” do dalszych prac.

To wszystko nakazuje konieczność rewizji założeń dotyczących zasadności budowy drogi ekspresowej S16, przez środek Krainy Wielkich Jezior Mazurskich i Dolinę Biebrzy, zwłaszcza uwzględniając obecnie realizowane lub planowane inwestycje drogowe, kolejowe i lotniska (np. budowa dużej obwodnicy Warszawy S/A 50 czy Centralnego Portu Komunikacyjnego wraz z towarzyszącą mu infrastrukturą drogową i kolejową), które w momencie planowania drogi S16 nie były brane pod uwagę.

Kraina Wielkich Jezior Mazurskich i Dolina Biebrzy są unikalnymi krajobrazami stanowiącymi dziedzictwo przyrodnicze Polski i Europy, dlatego powinna być opracowana właściwa dla tego obszaru polityka transportowa, która nie pozwoli zostać tym regionom wykluczonym komunikacyjnie, ale jednocześnie nie zniszczy ich walorów. Jak pokazała historia, dobre praktyki w postaci wykonania oceny strategicznej dla Via Baltica przyniosły pozytywne efekty.

W związku z powyższym konieczne jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko korytarza transportowego Mrągowo – Orzysz – Ełk –

Knyszyn - Białystok uwzględniającej porównawczą analizę alternatywnych przebiegów (korytarzy) drogi - zgłaszanych przez stronę społeczną i samorządową w tym, w korytarzu Bielsk Podlaski - Zambrów - Łomża - Szczytno - Olsztyn, który omija od południa Krainę Wielkich Jezior oraz Dolinę Biebrzy, wprowadza drogę wysokiej klasy w najbardziej zaniedbane obszary Warmii i Mazur, Mazowsza i Podlasia posiadające wielki potencjał dla rozwoju oraz zapewnia obsługę komunikacyjną portu lotniczego w Szymanach.

Lp.	Imię i nazwisko	Podpis	Adres
1.	[faint handwritten name]	[faint handwritten signature]	[faint handwritten address]
2.	[faint handwritten name]	[faint handwritten signature]	[faint handwritten address]
3.	[faint handwritten name]	[faint handwritten signature]	[faint handwritten address]
4.	[faint handwritten name]	[faint handwritten signature]	[faint handwritten address]
5.	[faint handwritten name]	[faint handwritten signature]	[faint handwritten address]
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			